

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 12 K.

Félévre 6 K.

Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Egyhasábos
petilsor egyszeri híradése
15 f. Közlemények sora 40 f.
**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**
**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
□□ és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye. □□**
Szerkesztőség és
:: kiadóhivatal ::Kósch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
:: Telefon-szám 16. ::

Vöröskereszt-kórházunk évfordulója.

A sárosvármegyei és az eperjesi társadalom áldozatkészségének, nőink tüneményes lelkese-
désének és nemes szívének ékesen szóló alkotása: az eperjesi Vöröskereszt-kórház. Immár tizenkét hónapja tölti be áldásos hivatását az emberszeretet e hajléka. Valóban helyes dolgot cselekedett a Sárosvármegyei Vöröskereszt-választmány, amidőn a kórház egyéves fennállásának évfordulóját f. hó 5-ikén ünnepélyes ülésben ünnepelte meg.

Az ülés méltóságos, lelkes és bensőségteljes lefolyása méltó volt az alkalomhoz. Már a külső keret is megragadta lelkünket. Gyöngéd női kezek az ülés termét virágokkal, lombbal díszítették fel. Az ülésben résztvettek, élükön a főispánnal, csaknem kivétel nélkül mindazok, akik Eperjesen minden humanitárius mozgalmat vezetnek. Társadalmunk vezetőférfiai, a kórház Intéző Bizottságának tagjain kívül ott voltak a napnak ünnepeltjei: a kórház személyzete, élükön Görgy Ernőné főnökösszonnyal és dr. Holénia Gyula kórházparancsnokkal. A hófehérruhás ápolónők, Eperjes úri asszonyai és leányai tették jelenlétükkel ez ülést meghitté, meleggé s a róluk szóló lendületes, szívből jövő szép szavak emeltek fel bennünket az emberi indulatoktól ment ünnepi hangulat tisztább régióiba.

A Sárosvármegyei Vöröskereszt-választmány elnöke, Sárosvármegye főispánja méltatta a kórház egyéves működését. Míg érdelemteljes szavai megragadták lelkünket, nem minden meghatottság nélkül néztük lelkes, kitejezésteljes, férfias arcát. Hiszen az elmúlt tizenkét hónap vármegyénkben reá rótt a legnagyobb feladatokat. Emberfeletti munkát végzett, a legerősebb idegzetet is próbára tevő helyzeteket élt át ez idő alatt. Nemes ideáizmusa azonban sohasem vesztett erejéből, varázsából, hivatalának ajtaja nyitva, szíve tárva volt mindazok előtt, akiknek lelkét összetörte, értékeit megsemmisítette a háború. Az oroszjárta felsővidék: az ő bámulatos agilitására épül fel újra. Az egészséges, csinos falvak, annak jólétben élő lakói, minden írásnál ékebben magasztalják majd a nagy idők nagy főispánját. S most — ezer gondja és teendője közepette — eljött a kórház ünnepélyére, hogy elismerésének, hála-jának, köszönetének adóját lerója azokkal szemben, akik e kórházat megteremtették s nehéz viszonyok között fenntartották. A magasztaló szavak, amelyek ajkáról elhangzottak, úgy éreztük, legjobban jellemezték őt magát, aki főispáni teendő mellett akart és tudott időt találni arra is, hogy a megye minden társadalmi és emberbaráti mozgalmát vezesse, irányítsa s diadalra juttassa.

Elnöklő főispán tömör vonásokban vázolta a kórház évi történetét. Rendkívüli melegséggel emlékezett meg a kórház keletkezéséről, a szervezés munkájában résztvevőkről, társadalmunknak akkor megnyilatkozó áldozatkészségéről az Intéző Bizottság munkájáról. De különös melegséggel méltatta az Intéző Bizottság elnökének, özv. Semsey Boldizsárnának azt a fáradhatatlan tevékenységét, okos körültekintését, amellyel a szervezés munkáját vezette. Indítványára a választmány a következő táviratban üdvözölte a szeretve tisztelt elnököt:

„Özv. Semsey Boldizsárné, Karlsbad, Villa Fink. Vöröskereszt-kórházunk áldásos főnállásának évfordulója alkalmából a Sárosvármegyei Vöröskereszt-választmányunk mai napon megtartott ünnepélyes ülése igaz tisztelettel emlékezett meg azokról a soha el nem halványuló érdemekről, amelyeket Méltóságod kórházunk megteremtése és szervezésének irányítása által szerzett. Az ülésen jelenlevők hő óhajátását tolmácsoljuk akkor, amidőn kérjük az egek Urát, hogy térjen vissza körünkbe Méltóságod egészségesen és töltsse be áldásos emberbaráti hivatását ezentúl is a régi élet- és munkakedvvel.“

Feltűnő melegséggel, lendületes szép szavakban méltatja ezután elnök a kórház lelkes személyzetének áldásos tevékenységét. Kiemeli a kórház parancsnokának, dr. Holénia Gyula városi főorvosnak sokoldalú, páratlan sikerű és a beteg, sebesült katonák százait, sőt ezreit halálra kötelező nagyszabású működését. Mi sem jellemzi jobban dr. Holénia Gyula tevékenységének sokoldalúságát, mint az a sok kitüntetés, amellyel őt a legfelsőbb helyről elhalmozták, valamint az a kímélendő tény, hogy e kitüntetések a Vöröskereszt-kórházon kívül szerzett érdemeiért nyerte. Hogy a Vöröskereszt-kórház immár

gyanánt üdvözölte a légionáriusokat. Léptenyomon érezték, hogy a testvéremzet körében vannak.

Az offenziva győzelmesen haladt előre. Királymező táján összpontosítva, átkeltek a nehéz Pantyr-szoroson, ahol új utat is építettek, a «Légiók útja»-t, s a Rafajlowa mellett vívott ütközet után bevonultak Gácsországba. Az oroszok október 24-ikén Pasiczna, Pinów és Nadwórna mellett ellentállni próbáltak, de mind a három esetben eredménytelenül, s a légionáriusok október 25-ikén bevonultak Nadwórna-ba. Közben az oroszok erősítéseket kaptak, még tűzérségben is. Mindamellett a légió parancsnoka összevonta csapatait és Molotkóvnál csatába bocsátkozott. A harc október 29-ikén hajnalban kezdődött és késő estig tartott. A légionáriusok hősiességgel küzdöttek, és már azt hitték, győztek, mert Zielinski ezredes áttörte az ellenség centrumát. Ámde az orosz szárnyak újabb erősítéseket kaptak, úgy hogy a légionáriusok kénytelenek voltak visszahúzódní, hogy elkerüljék a bekerítést.

A molotkowi csata tűzpróbája volt a légionáriusoknak. Itt edződtek kemény harcosokká az újoncok, hogy aztán hónapokon át távollartsák az ellenséget Magyarországtól. Mind a gyalogság, mind a lovasság hősiességgel küzdött. Különösen Wasowics kapitány svadronja tüntette ki magát. Zielinski ezredes, Zagórski vezérkari főnök és Roja zászlóaljparancsnok a legnagyobb tűzben vezették rohamra katonáikat. A légió vesztesége 120 halott — köztük Kunicki, a tábori csendőr.

TÁRCA.

A lengyel légió Magyarországon.*

Írta: dr. Jan Dabrowski.

Két nemzet van egyesülve bennük,
S mily két nemzet! Lengyel és magyar!
Van-e sors, mely hatalmasabb, mint
E két nemzet, ha egy célt akar? *Petőfi.*

Október első napjaiban jött Magyarországra a II-ik és III-ik ezred, valamint a II-ik, III-ik ulánus-svadron és az I-ső, II-ik és III-ik hegyi-üteg.

És azon a földön, amelyhez a lengyelséget ezeréves barátság fűzi, a véráztatta magyar földön, mint a fürgeteg, úgy csaptak le a légionáriusok az ellenségre. «*Polak, wegier dwa bratanki . . .*»

Meg kell jegyeznünk, hogy míg Pilsudski csapatai jól képzett és a harc tűzében megedzett katonákból álltak, addig a Magyarországra jött légiókban naggyobbára igen fiatal s alig kiképzett elemek voltak. Vezérük Durski altábornagy volt.

* Szemelvény dr. Jan Dabrowszkinak, a legfőbb lengyel nemzeti bizottság magyarországi kiküldöttjének A «lengyel légiók» című füzetéből. A lengyel légióknak ezidő szerint 17 zászlóaljuk, 6 svadronjuk, 5 ütegük van, továbbá technikai, egészségügyi csapatjuk és tréningük. Legújabbban a meghódított orosz-lengyelországi területen új dandár van alakulóban. A lengyel légiók legnagyobb részét orosz-lengyelországi lengyelekből állanak s 17-éves galiciaiakból. Fővezérük Pilsudski József tábornok, a légionáriusok bálványá, aki 1915-ben fogott szervezésükhöz. — Vezérek: Durski altábornagy, Zielinski ezredes, Haller ezredes és Zagórski kapitány.

A II-ik ezredet Zielinski ezredes, a III-ikat Haller őrnagy vezette, a vezérkari főnök tisztét pedig Zagórski kapitány látta el.

Eleinte tengernyi nehézséggel kellett megküzdeniök. Alighogy a vonatból kiszálltak, máris az ellenséggel kerültek szembe, aztán nem ismerték a terepet, térképük csak a tisztéknek volt, a magyar lakosság elmenekült az oroszok elől, csak a rutének maradtak vissza, akik, akárcsak Gácsországban, éppenséggel nem rokonszenveznek a lengyelekkel. És minde nehézségek mellett is egy hétbe sem telt, hogy a Kracsfalvától Visó-völgyig terjedő országrészt megtisztítsák az oroszoktól.

Persze ez csak óriási menetelések mellett volt lehetséges. Így például egy zászlóalj, mely Tarackózból indult el, két nap mulva már Mármaroszigeten volt s harmadnapra egész Visó-völgyig hatolt. A kozákok megfutottak előlük.

A légionáriusok voltak mindig az elsők. Ők foglalták el Mármaroszigetet, Bocskót, Visó-völgyet.

Hanem voltak ugyancsak kemény napjaik is. Egy alkalommal a II-ik ezred nem birt az ellenséggel s már-már ingadozott. Ekkor Zielinski ezredes rájuk szólt: «Lengyelek vagytok! A lengyelek sohasem hátrálnak! Előre!» — és ez a buzdítás elég volt arra, hogy kiverjék az oroszokat pozíciójukból.

A legnagyobb örömmel az a meleg fogadtatás töltötte el őket, amelyben a magyar közönség részesítette, mely régi barátok és szabadítók

tizenkét hónap óta áll fenn; hogy e hosszú idő alatt mindenkor hivatásának magaslatán maradt, ez dr. Holénia Gyula mellett a kórház főnőközszerényének, Görgey Ernőnének hervadhatatlan főérdeme. Görgey Ernőné igazi lelke a kórháznak, aki kedélyének melegségével, szívóságával lekötötte, kórházának megnyer mindenkit; páratlan erélyével vezet és lankadni senkit sem enged. A kórház vezetői mellett hasonló melegséggel emlékezik meg dr. Baumöhl Zsigmond, dr. Horovitz Imre, dr. Földi Manó orvosokról. Fájdalommal, részvétellel emlékezik dr. Horovitz Imre súlyos betegségéről s neki jobbulást kíván.

A lelkes elismerőszavak után valóságos tapsvihár támadt, amely megismétlődött, különösen akkor, amikor az elnök főispán keresetlen, szívhez szóló szavakban rátért az önkéntes ápolónők szamaritanusi munkájának méltóságára. Kétségkívül nincsen szó a hála és köszönet kifejezésére azért, hogy akadtak Eperjes úriasszonyai és -leányai között harmincan, akik családjuktól magukat elszakítva, híven, a legnagyobb odaadással és kötelességérzettel töltötték be önként magukra vállalt ápolónői tisztüket. Hogy milyen érzelmekkel teljesítették nemes hivatásukat, erre ékesen szóló tanúbizonyságul maguk szolgáltak, amikor a visszaemlékezés e megszentelt perceiben, a főispánnak különösen a női szíveket megindító szavai alatt megjelent szemükben a könny: a tiszta, nemes lelkeknek e legékebb drágaköve...

De az elismerésnek az előbbiekkal egyenlőrangú palmáját nyújtotta az elnök a kórház fehérmű-, levelezési osztálya vezetőinek és tagjainak, így különösen a páratlan nagy munkát végző pénztárosnak, aki a kórház pénzügyeit nagy pedantériával s szakértelemmel vezeti, a katonai irodának s annak vezetőjének; szóval mindazoknak, akik e nagy alkotás létrejöttében, felvirágoztatásában, fenntartásában közreműködtek.

A kórház működését méltató beszédnek kiemelt részét képezte a kórházparancsnok jelentése, amelyből közöljük a következőket:

A harcér közelsége miatt a legsúlyosabb

ség parancsnoka — és 400 sebesült volt. Az oroszok mintegy 3000 embert vesztek. A légionáriusok oly rendben vonultak vissza Nadwórna alá, hogy egyetlen trénszekér sem jutott az ellenség kezébe.

A II-ik ezred Zielonára vonult pihenni, a III-ik ezred pedig nemcsak védte Zielonát elszáncolt állásából, hanem kirohanásokat is intézett egész Psieczniáig. November 9-ikén az oroszok megkísérelték Zielona elfoglalását, de 200 emberükbe került a vállalkozás. A légionáriusok itt huzamosabb időre berendezkedtek. Kórházaik Magyarországon voltak, Gácsországban pedig folyt a guerilla-harc. Hol az egyik ezred harcolt, hol a másik. Az oroszok nem bírtak előrejutni.

November végén a légio néhány zászlóalj parancsot kapott Pokucie (kosovi járás és vidéke) megtisztítására. A Czarnahora hegyláncon át kellett vonulniok roppant fáradsággal; megesezt, hogy 42 kilométernyi utat tettek egy nap alatt; így jutottak el Rafajłowától Worochlán át Zabieig, ahonnan a II-ik ezred I-ső zászlóalj a litván *Zegota-Fanuszajtis* őrnagy vezetése alatt Jawórowon át Sokolówkáig vonult. Mint-hogy a légio feladata ebben a szakaszban csak defenzívára szorítkozott, a zászlóalj néhány ütközet után Krzyworowniére húzódtott vissza, majd pedig, mikor a légio az egész magyaroszátrák erővel egyesült, Zabien és Worochlán át Kőrösmezőre vonult vissza december 9-ikén.

E visszavonulás során Krzyworownie mellett történt a következő epizód: Hátvédként egy hegyszoros védelmére *Smosawinski* zászlóst rendelték ki a 4-ik század egy szakaszával,

és sürgős operatív beavatkozást igénylő sebesültek az itteni kórházakban nyertek elhelyezést, úgy hogy kórházunk szakadatlanul súlyosan sebesült katonákkal telt meg.

Az első betegszállítványok nehéz sebesülteit a harcútról sokszor felületes kötésekkel jöttek. Nehezebb ruhafertőzések és merevgörccsös infekciók elég gyakran fordultak elő. A ravaruszkai harcok után különösen fegyvergolyó-okozta sérülésekkel, a tomasowi ütközet után pedig nagyobbbrészsrapnell-okozta sebesülésekkel jöttek.

A lemergi és grodeki csaták után nemsokára a sebesültek tömege már súlyos sebfertőzésekkel jött be legtöbbször. Nemsokára, Przemysl első körzárása alkalmával csatlakozott hozzá a dysenteria, typhus abdominalis és egyéb fertőzőbetegségek. A betegfelvételnél ez időben szorgosan kellett ügyelni, hogy kórházi fertőzések ne támadjanak. Ez sikerült is.

A téli hadjárat magával hozta a végtagok sérülései alkalmával a végtagrészek kongelációját és nekrozisát.

Ugyanezen időben a betegek állati élősdiekkel jönnek. A sebekből egész ruha- és szőrmétemeket távolítottunk el.

A 205 ágyra berendezett kórházban 1914. aug. hó 28-ikától 1915. évi aug. hó 31-ikéig összesen 2304 beteg ápolatott. Ezek közül: 256 tiszt, a többi 2048 a légénységi állományhoz tartozó beteg volt. Az ápolott betegek közül sebesült beteg volt 1706, belgyógyászati beteg 598. A sebesült betegek közül 192 tiszt és 1514 légénységi állományhoz tartozó katona volt. A belbetegek közül 64 tiszt és 534 a légénységi állományhoz tartozott. A sebesültek közül gyógyultan távozott 739, áthelyeztetett, illetve elszállított 663, szabadságotatott 33, felülvizsgálata küldetett 54, lábadozó-állományba helyeztetett 184, meghalt 33 (2%).

A belgyógyászati betegek közül gyógyultan távozott 233, áthelyeztetett, illetve elszállított 199, szabadságotatott 21, mint tifuszgyanus a helybeli katonai járványkórházba áthelyeztetett 124, lábadozó-állományba helyeztetett 10, meghalt 11 (2%).

össze-vissza 30 embert. És noha az utánuk nyomuló oroszok két gépfegyverrel és 4 ágyúval is rendelkeztek, a hős szakasz egy teljes napig birta tartani a szorost, annyira, hogy az oroszok már két napra rá sem mertek behatolni, pedig akkor a szakasz már kétnapi járóföldre volt onnan.

December végén az oroszok Ökörmezőn át Munkács felé próbálták szerencsét. A hadvezetés e szakasz védelmét a légionáriusokra bízta. Mikor Munkács lakossága, amely már menekülni akart az oroszok elől, látta, hogy a légionáriusok védelmezik őket, kibékült a helyzettel és maradt. «Ez volt legszebb jutalmunk», mondotta ekkor a légio egyik tisztje.

Ökörmezőnél a következőképpen helyezkedtek el a csapatok: A centrumban a légionáriusok foglaltak állást *Zielinski* ezredes s a magyar népfőlkelők *Burgasser* tábornok vezetésével, a jobbszárnyon (Fenyves mellett) *Zaleski* kapitány a III-ik ezred IV-ik zászlóaljával, a balszárnyon pedig *Zegota-Fanuszajtis* őrnagy a II-ik ezred I-ső zászlóaljával.

December 20-ikán megkezdtek a támadást a légionáriusok. A legfontosabb pont a balszárnyon volt s ott fejlődött ki a legnagyobb harc. *Zegota* támadása sikerrel járt s egész Fenyves-Csuzkák-ig nyomult előre, ahol az oroszok három ezredet (a 309., 310. és 312. számút) összpontosítottak ellene. Öt napig folyt a véres tusa. Eleinte gépfegyver és ágyú nélkül dolgoztak és mégis visszaverték az oroszok támadásait, mikor pedig tűzérség jött a támogatásukra és gépfegyvereket is kaptak, rövidesen urai lettek a harcútrának.

Az ápolási napok száma 50,074; ebből a tisztokra esik 4086, a légénységre 45,988 ápolási nap.

A Vöröskereszt-Egylet által a városi nyilvános jellegű kórházban fentartott 50 ágyban — a városi kórházigazgatóság kimutatása szerint — a háború kitörése óta f. évi aug. hó 31-ikéig összesen 441 katonabeteg ápolatott. Ezek közül sebesült volt 232, belgyógyászati beteg 209. A sebesült betegek közül 3 tiszt és 229 légénységi állományhoz tartozó katona volt. A belgyógyászati betegek közül 17 tiszt és 192 légénységi állományhoz tartozó beteg ápolatott. A sebesült betegek közül meghalt 7, a többi, vagyis 225 gyógyultan távozott a kórházból. A belbetegek közül meghalt 12, a többi 197 beteg gyógyultan hagyta el a kórházat. A városi kórházban az ápolási napok száma 12,210 volt.

Úgy a Vöröskereszt, mint a városi kórházban a műtéteket dr. Holénia Gyula kórházparancsnok végezte, összesen 1938 esetben. A városi kórházban elhelyezett Röntgen-laboratóriumban megvizsgáltatott 1600 katona, legtöbbször a csontsebeszet körébe tartozó esetekben.

Megemlítendőnek tartja még, hogy a decemberi orosz invázió alkalmával az összes kórházak evakuáltak, kivéve a városi kórházat, ahová az összes kórházakból a súlyos fekvőbetegek lettek elhelyezve.

A kórház fenntartási költségeire vonatkozólag a pénztáros a következő adatokat közli:

Kiadás volt 1914. aug.-tól 1915. aug. 1-jéig:	
Élelmezésre	103,160.72
Gyógyszer, személyi és dologi kiadások	44,796.96
Összesen	147,957.68
Bevétel: a katonai kincstár térítése	126,721.66
Pótolatott a fiókegylet által	21,236.02

Ezek után *Draskóczy* Lajos mélyen átértzett, szép szavakban aposztrofálja a főispánnak a Vöröskereszt-egyesület és a kórház felvirágoztatása körül szerzett érdemeit; dr. *Holénia* Gyula pedig a kórház személyzete nevében mond köszönetet az elismerésért s tesz fogadalmat a további munkára egyszerű szavakban, melegen és bensőségteljesen.

G. J.

Hőseink itt roppant szenvedtek az időjárástól: hó, eső, fagy, hóvihar egymást váltogatta; több embert vesztek itt a rettentő hidegtől, mint az ellenség golyóitól.

Itt esett el többek közt *Dziubinski* és *Cieslinski*, a légio e két orosz lengyelországi származású kitűnő tisztje.

E nehéz küzdelem során nagy kitüntetés érte a légionáriusokat. December 28-ikán a trónörökös, *Károly Ferenc József* kir. herceg látogatásával tisztelte meg őket. Történelmi pillanat volt ez. A harc vonalban *Durski* altábornagy jelentését fogadta, majd szemlét tartott a légión, megdicsérte kitűnő állásukat és többet megszólítással tüntetett ki. Kérdézősködött egyik-másik légionárius családi viszonyai, tanulmányai felől, kezelt fogott velük, végül pedig sajátkezűleg tűzte mellére több kitüntetésnek a vitézségi érmet.

A szemle után a tűzérségi állások megtekintésére került a sor, ahol *Zagórski* kapitány, a légio vezérkari főnöke robbanó srapnellek közepette kalauzolta a fenséges urat és megmutatta a pozíciókat, melyeket a légionáriusok ötnapi harc után elfoglaltak.

Ezután még több órát töltött a harc vonalban. A főhadiszállásra visszatérve, a légio tisztjeinek körében ebédelt meg, ebéd után pedig *Durski* altábornagy előtt üfélége a király megbízásából legfelsőbb elismerését és megelégedését nyilvánította ama szolgálatokért, miket a légio a harcútrán teljesített. Sőt este volt már, mire a fenséges úr eltávozott a légio hadiszállásáról.

December 28-ika szép és emlékezetes napja a légio történetének. Olyan személyiség ajkáról

A takarékb

Irta: dr. Werther

Ez a nagyfontosságú kérdés, melyet megoldás nélkül nem lehet a közérdekű tevényt rövid hozzászólásunkkal megkísérlelni. A különböző pénzügyi intézmények, a különböző mérlegelésből álló pénzügyi intézmények és célravezető

Szövegünk leírja a betétek biztosítását egyaránt kívánatos a védtelenség okozta viszonyok mellett a tek is összeomlanak őket. Még rossz megalapozott pénzhoz hasonló gazdasági körülmények között a tárgyi ok nélkül, hatása alatt nem vezethető a bank, de a kódó, betétjét a pénzügyi. A pénzügyi intézmények által elérhető kamattal a betéti kamatok.

Állapítsuk meg, hogy is lesz, hogy a takarékpénztárak, mint a vidéki, mint a fővárosi.

Másrészt — amint kell — a nagyvárosi szellemű, melynek környék lakossága idegenkedő, melynek arra, hogy a pénzügyi mat. Ha hozzávesszük a legmagasabb kulturális a legnagyobb ellenséget ható lesz.

Szem előtt tartva, melyek keresni a me

A szakvélemény pénzügyi intézetektől vár

hangzott el az elismert uralkodóhoz.

Ámde nem ez a legfőbb kérdés, hanem a legfőbb kérdés, hogy előzően történt, hogy kir. hercegnő előtt a légionáriusokat, mint Nemsokára pedig a polgármestere előtt a hadsereg főparancsnok Nemzeti Bizottság elismerését.

E legfőbb kérdés elismert denkit meggyőzhet, nem reklám-lármával szerzik hírnevüket, de

Mikor a légio *Rafajlowa* melletti áll

maradt az időközben *József* parancsnokság zászlóalj *Raja* őrnagy zászlóalj *Ferlecki* k

a légio tűzérségéből magyar-oszátrák ser

nyugalom volt. A 2

szakán azonban erő

Az oroszok töltény

vagy csöndben *Raja* oszlopban. A támadás szeribe elfoglalták a Ekkor azonban a l

avatkozott a küzdele is, s *Raja* őrnagy, zadosok vezetésével

A takarékbetétek biztosítása.

Irta: dr. Werther Henrik, szövetkezeti igazgató.

Ez a nagyfontosságú probléma kétségkívül mielőbb megoldásra vár közgazdasági életünkben. Közérdekű természetű s ezért talán megtűr rövid hozzászólást különösen most, mikor pénzügyintézetek betétállománya állandóan emelkedik. A különböző szakvélemények és nézetek mérlegeléséből olyan megoldásra juthatunk, mely jónak és célravezetőnek lesz mondható.

Szögezzük le legelőször azt a tényt, hogy a betétek biztosítása a bankok és a publikum egyaránt kívánatos érdeke. A betétek teljes védtelensége okozza azt, hogy rossz gazdasági viszonyok mellett még a szilárdabb alapú intézetek is összeomlanak, mert a betevők megrohanják őket. Még rosszabb a helyzet a gyöngén megalapozott pénzügyintézeteknél. Egy a multkorhoz hasonló gazdasági válság annyira megrendíti a nagyközönség bizalmát, hogy esetleg minden tárgyi ok nélkül, tisztán lélektani motívumok hatása alatt nem viszi pénzét a bankokba. Veszít ezáltal a bank, de veszít maga a bizalmatlan-kodó, betétjét a pénzügyintézetektől elvonó közönség. A pénzügyintézet veszíti a betét mobilizálása által elérhető kamatnyereséget, a közönség a betéti kamatokat.

Állapítsuk meg s erre később szükségünk is lesz, hogy a takarékbetétek biztosítása inkább a vidéki, mint a fővárosi bankok problémája.

Másrészt — amit egyébként bizonyítani sem kell — a nagyváros lakossága bátrabb, merészebb szellemű, míg a kisváros, még inkább a környék lakossága túlzottan óvatos, félénk és idegenkedő, melynél a legkisebb ok is elegendő arra, hogy a pénzügyintézetektől megvonja a bizalmát. Ha hozzávesszük még ehhez a vidék alacsonyabb kulturáját, mely a felvilágosításnak a legnagyobb ellensége, fenti állításom elfogadható lesz.

Szem előtt tartva a két megállapítást, kísérleljük keresni a megoldást.

A szakvélemények nagyrésze maguktól a pénzügyintézetektől várja a megoldást, még pedig

olyképen, hogy ezek a betétállományuk után $\frac{1}{1000}$ -et fizetnének egy mindannyiuk által létesítendő *betétbiztosító-intézetbe*, mely azután a betéttulajdonosok veszteségének bizonyos százalékát megtérítené.

Előre kell bocsátanom, ezt az ideát teljesen megvalósíthatatlannak tartom. Első pillanatra tetszetős, de alapos meggondolás után erős kétségek merülhetnek fel aziránt, hogy a gyakorlatban keresztülvihető volna-e. Amint azt már megállapítottam, ez a probléma nagyrésztben, szinte kizárólagosan a vidéki pénzügyintézetek problémája. A nagybankoknak nem érdeke ebbe a betétbiztosító-intézetbe lépni. A kisebb intézetek remélhetik azt, hogy a betétbiztosító-intézet megvalósulásával a közönség bizalma feléjük is fordul, a nagybankokat ez egyáltalában nem érinti. Ha nem tévedek, a fővárosi intézeteknél van az ország összes betétállományának több mint a fele s affelől teljesen nyugodtak lehetünk, hogy ezt tőlük el nem vonják. Miért fizessenek ezek százazreket vagy tízezreket a betétbiztosításért, mikor annak semmi hasznát nem veszik? Már pedig a nagybankok abstinenciája egyértelmű a terv megvalósításának lehetlenségével.

A kisebb pénzügyintézetek ugyanis oly nevetésesen csekély fedezeti összeget fizetnének be, hogy a bizalom ismét csak a nagy pénzügyintézetek felé fordulna.

Es a kérdés csak törvényhozási úton oldható meg, véleményem szerint. Elismerem, rendkívüli tapintat szükséges a szabályozáshoz, nehogy a beavatkozás a kereskedelem és a polgárok szabadságát érintse. A megoldás nagyon kényes feladat. Főleg biztosítani kellene azt, hogy rossz gazdasági viszonyok esetén a betevők alapos ok nélkül ne intezzenek runt a pénzügyintézetek ellen.

Eperjes, 1915. szeptember 7.

Táplálékot és ne alkoholos italt adjunk katonáinknak!

hangzott el az elismerés, aki legközelebb áll az uralkodóhoz.

Ámde nem ez volt az egyetlen eset, hogy a légiók legfelsőbb elismerésben részesültek. Már előzően történt, hogy őfelsége a király Izabella kir. hercegnő előtt «hősöknek» aposztrofálta a légionáriusokat, miként a lapok jelentették. Nemsokára pedig a trónörökös Krakó város polgármestere előtt és Frigyes kir. herceg, a hadsereg főparancsnoka Jaworski, a Legfelsőbb Nemzeti Bizottság elnöke előtt fejezte ki meleg elismerését.

E legfelsőbb elismerések, e dicséreték mindenkit meggyőzhetnek arról, hogy a légiók nem reklám-lármával, hanem vassal és vérrel szerzik hírnevüket, dicsőségüket.

Mikor a légió Ökörmező alatt küzdött, a Rafajlowa melletti állásokban csak két zászlóalj maradt az időközben alezredessé előlépett *Haller* József parancsnoksága alatt: a II-ik ezred IV-ik zászlóalja *Roja* őrnaggyal, s a III-ik ezred I-ső zászlóalja *Ferlecki* kapitánnyal, továbbá két ágyú a légió tüzérségéből és két gyorstüzelő ágyú a magyar-osztrák seregből. December 23-ikéig nyugalom volt. A 23-ikéről 24-ikére virradó éjszakán azonban erős orosz támadás következett. Az oroszok töltény hiányában szuronyt szegezve vagy csöndben *Roja* zászlóaljának mentek három oszlopban. A támadás oly erős volt, hogy egyszerűen elfoglalták a légió három védővonalát. Ekkor azonban a légió többi csapata is beavatkozott a küzdelemben, úgyszintén a tüzérség is, s *Roja* őrnagy, *Ferlecki* és *Minkiewicz* századosok vezetésével egymásután kizavarták az

oroszokat az elfoglalt állásokból, úgy, hogy ezek utoljára is pánikszerű futásban kerestek menedéket. Veszteségük halottban és sebesülten több volt 400-nál, fogolyban pedig 150, míg a légiók 4 halottat és 18 sebesültet veszítettek.

A győzelem a légionáriusok hősi magatartásának, de elsősorban a tiszték hidegvérének köszönhető, akik mindig az első vonalban harcoltak. Itt esett el *Weglowski* főhadnagy és sebesült meg a tizenhat éves, gimnazista-sorban levő *Cwiercinak* zászlós.

A légionáriusok nem sokáig maradtak állásaikban. Már 1915. január 10-ikén parancsot kaptak, hogy Bukovinába vonuljanak. Borsáról, az utolsó magyar vasúti állomásról serpentin-úton az 1413 méternyi Prielopon keresztül, hóviharban, fagyban eljutottak rendeltetésük helyére és január 18-ikán már az ellenséggel szemben álltak.

A légió egy része Zegota-Januszajtis vezérlete alatt a Prislóp-Kirlibaba országúttól jobbra haladt, a többi résznek Zielinski vezetése alatt a Kirlibaba felé vivő országutat kellett kieroszakolni. Ez az országút a helyzet kulcsa volt, a Magyarország és Bukovina közti forgalom úttere. Ennek az útnak a birtokától függött Erdélynek, Báthory István hazájának megmentése az orosz betöréstől.

Öt napig tartó kemény harc kezdődött az országúttért és magáért Kirlibabáért, mely harc január 22-ikén a légionáriusok teljes győzelmével végződött. Ez volt a legvéresebb csata, melyet a légiók Magyarországotért vívtak. Öt napon át szünet, pihenés nélkül, hegyi állásokban, erdőben, fagyban, hóviharban küzdöttek. Öt

Árva — Sárosért.

Régi jó szokásuk a magyar törvényhatóságoknak és a magyar népnek, hogy bajba, veszélybe került megyéink lakosságának azonnal segítségére sietnek, ha ennek szükségét látják.

Visszapillantva a multa, ez a magyar áldozatkészség már nagyszerű eredményeket produkált. Csak emlékezzünk vissza 1879. március 12-ikére, arra a szomorú, fekete napra, melyen Szeged a Tisza áldozatává lett; a rákövetkező napon, mikor e rémes hír gyászbaborította az országot, megmozdult minden magyar ember, hogy e nagy magyar város újjáépüljön s hogy «Szeged szebb legyen, mint volt!»

S ma előttünk áll a felépült Szeged, mely a magyar áldozatkészségnek örök tanúbizonyosságát jelképezi.

Hasonló veszedelem környékezte Sárosvármegyét is. Itt a községek, tanyák, lakóházak egész sorozata pusztult el, holazonban az orosz áradat tette tönkre a békés időkben összegyűjtött vagyont és általában mindent, ami útjába került.

Így terjesztették a hódítók az «európai» civilizációt Magyarország földjén.

Sajnos, az oroszok által okozott kár milliókra rúg. Az egyébként is szegény lakosság képtelen lett volna saját erejéből magának új tűzhelyet építeni. Földönfutóvá tette őket a nagy pusztítás, mely minden vagyonától megfosztotta. Aki látta december és január havában ezt a menekülő, megriadt embertömeget, annak bizony megesett a szíve rajtuk.

Azóta a kedélyek lecsillapodtak, az oroszok kitakarodtak és a nép visszatért, sajnos, nem otthonába, mert ezt már nem találta meg, hanem visszatért a romok, a lövészárkok közé, hogy ott új életet kezdjen.

Nem kellett e népnek szebb, kellemesebb hajlék. Örült ez, hogy viszontláthatta azokat a szent rögöket, melyek helyén a szülő, a nagyszülő lakott s ahol az ifjak egy eljövendő szebb időről, a rózsás jövőről ábrándoztak. Szinte szent-törésszámba ment volna, ha valaki nem tér

napon át egy falat meleg étel nélkül küzdöttek, de győztek.

A csata igen nehezen indult, mert az oroszoknak a papfalvai sziklákon elfoglalt állásaik bevehetetleneknek tűntek fel. Január 19-ikén *Strzlecki* kapitány másfél századdal támadott. A hős fiúknak kétféle méter hóból kellett előrenyomulniok, míg végre rettentő rohammal, a szó szoros értelmében ököllel verték ki az ellenséget.

Mindamelllett a légió kritikus helyzetbe jutott, mert az oroszok erősítéseket kaptak és erősen fenyegették a légióknak ezt a — már meglehetősen elgyöngült — frontját. És miként *Krzywoploty* mellett, itt is a tüzérség mentette meg őket a megsemmisüléstől. A légió III-ik útege *Wojnar* hadnagy és *Bold* zászlós vezetése alatt fedett állásaiból kirontott a szabad mezőre és az ellenség ágyúzása dacára olyan gyilkos tüzet zúdított rá, hogy csakhamar visszahúzódni volt kénytelen.

Január 21-ikén érte el tetőpontját a csata, amikor a győzelem a mi javunkra billent. Még aznap a már említett *Smorawinski* zászlós szakasza bravúros támadással elfoglalta Papfalvát. A légió folytonos támadások közt előrenyomul és az oroszok a január 21-ikéről 22-ikére virradó éjszakán pánikszerű futással otthagyják a harcteret. Úgy futottak, hogy január 22-ikén a légió őrjáratái Kirlibabától 10 kilométernyire keletre sem bukkantak ellenségre.

A kirlibabai csatában a légió minden csapata vitézül harcolt. Különösen *Wasowicz* ulánusai tüntették ki magukat; *Kaczkowski* őrmester egymaga 49 muszkát ejtett foglyul.

vissza a mult édes otthonába; ellenkezőleg, tömegesen tért oda vissza ifjú és öreg, hogy el-takarítsák a romokat és azok helyén új életet kezdjenek.

De hogyan?

Anyagi eszközökben, élelemben szűkölködtek, ilymódon tehát nem kezdhették meg az építkezést.

Ami az élelmezést illeti, a vármegye főispánja gondoskodott róla, hogy a kormány segítő, áldástozó kezének hatása mielőbb mutatkozzék.

De az anyagiak, a pénz . . . , a pénz . . . , — ez hiányzott.

Am ma már ebben sincs hiány.

Megmozdult a magyar sajtó, a magyar társadalom, a magyar nép, a magyar törvényhatóságok, szóval: egész Magyarország.

A magyar sajtó, az újságok, e tekintetben páratlan sikert mutathatnak fel. Százazrekre megy az az összeg, melyet az elpusztult kárpáti falvak újjáépítésére összegyűjtöttek.

S a törvényhatóságok?

Őszintén megvallva, a meghatottságtól szinte könny szökik a szemünkbe, mikor látjuk, mily versengés folyik törvényhatóságaink között, hogy rombadólt községeink ismét felépíttessenek.

E törvényhatóságok között találjuk Magyarországot legészakibb, legzordabb fekvésű vármegyéjét: *Árvát* is.

. . . Árva, ha e nevet az ország déli, gazdagabb vidékein hallom említeni, úgy veszem észre, részvétellel vannak iránta eltelve. Kietlen, zord fekvése miatt gabonája úgyszólván alig terem. Népe küzd az elemekkel és a mindennapi megélhetésért.

És e nép megmozdult. Szájáról-szájra jár ott a megyében a hír, hogy Sáros elpusztult községeit újjá kell építeni. S az árvai nép odaviszi jegyzőjéhez megtakarított filléreit, hogy azt a sárosiak javára fordítsák. Akad Árvában akárhány ember, aki úgyszólván a szájától vonja meg a jobb falatot csak azért, hogy abból a sárosi testvérnépnek is jusson.

Ezek hallatára fölelevenedik előttünk a régi vallásos, biblikus világ képe. Megjelenik lelki szemünk előtt a Márk és Lukács evangéliumában megírt és egy özvegyasszonnyal történt

A légionáriusoknak az a szerencse jutott osztályrészül, hogy az új magyar-osztrák offenzíva első győzedelmes lépését ők teheték meg, Magyarországot védve az orosz inváziótól.

A légiók előtt mindenütt, ahol csak megfordultak, Oroszengyelországban, Gácsországban, Magyarországon, Bukovinában, mindenütt csak az az egy cél lebegett: a lengyel nemzet dicsősége és szabadsága — miként a Pantyr-szorosban, a «Légiók utja»-n állított kereszt felirata mondja:

Młodzieży polska, patrz na ten krzyz!

Legiony polskie dawniejly go w wazy,

Przechodzac góry, doliny i waly

Do Ciebie Polsko i dla Ciebie chwaly!

(Lengyel ifjúság, tekints e keresztre!

A lengyel légiók emelték magasra

Hegyen, völgyön, sáncon át menve

Hozzád, ó Lengyelország, és a Te dicsőségedért!)

Magyarországon a légionáriusok egy második hazát találtak. Oly szives, meleg fogadtatásban eddig csak honfitársaiktól volt részük. Oly gondos ápolást, mint amilyenben a sebesültek és betegek részesültek, csak testvéri kéz, csak testvéri szeretet nyújthat. Akik visszatértek hazájukba, nem találtak szavakat hálájuk méltó kifejezésére. «Sohasem felejtjük ezt el a magyaroknak!» — mondogatták.

És a magyar sajtó! Nincs sajtó az egész világon, amely melegebben és annyi megértéssel írna Lengyelországról, a lengyelekről és különösen a légionáriusokról, mint a magyar sajtó. Mi, lengyelek, most, amikor a külföldi sajtó vagy ellenségesen vagy ármányos célokat szolgálva, hazudozva ír rólunk, kétszeresen meg tudjuk becsülni igaz barátainkat, mert tudjuk, hogy amit rólunk Magyarországon írnak, igaz szívből fakad.

templomi jelenet, ki ott jótékony célra mindenét odaadta.

Márk így írja le ezt a szép jelenetet, mely az árvai nép áldozatkészségével is összefüggésbe hozható:

41. . . „És leülvén Jézus a templomperzselynek átellenében, nézi vala, hogy a sokaság miként vet pénzt a perzselybe. Sok gazdag pedig sokat vet vala abba.

42. És egy szegény özvegy asszony is oda-jóven, két fillért, azaz egy negyed pénzt vete bele.

43. Akkor előszólván tanítványait, monda nekik: Bizony mondom néktek, hogy ez a szegény özvegy asszony többet vetett, hogynem mind a többi, akik a perzselybe vetettek vala.

44. Mert azok mindnyájan az ő fölöslegükből vetének; ez pedig az ő szegénységéből, amije csak volt, mind beveté, az ő egész vagyonát.”

Íme, aki elolvassa a régmúlt idők történetének e gyönyörű és követéreméltó fejezetét, tisztában van azzal, mit jelent az: feleslegből ajándékozni, vagy a szegénységnek utolsó filléreit odaadni.

Az árvai nép közel tízezer koronát adott össze eddig fillérenként a sárosiak javára. Aki figyelemmel olvassa az Alsókubinban megjelenő *ÁRVAMEGYEI HIRLAP*-ot, melyben a gyűjtések egyes tételei hétről-hétre napvilágot látnak, az előtt tisztán áll a kép, mily szeretettel és odaadással sietnek az árvaiak e nemes célt szolgáló adójuk lerovására.

S a törvényhatóság?

Árvamegye törvényhatósági bizottsága a legutóbbi tavaszi közgyűlésén ötezer koronát szavazott meg a sárosiak javára.

Ilykép — a fentjelzett adományokkal együttesen — Árvavármegye mintegy 15,000 koronával járul e nemes cél oltárára.

Ez összeg aránytalan nagyságát csak az esetben méltányolhatjuk, ha ezt más megyék adományaival összehasonlítjuk. Van pl. oly megye, mely csak 20,000 kor.-t szavazott meg, pedig rónait a legfinomabb televény és aranyárga, dús kalászok borítják.

Nemde, ezek mellett joggal hivatkozhatunk arra az evangéliomi szegény, özvegy asszonyra, aki két fillért dobott ugyan a templomi perzselybe, de ezzel mindenét, egész vagyonát odaadta?

Az árvai nép áldozatkészsége nem ismer hártott, ahol nagy, hazafias célok eléréséről van szó. Már pedig Sáros újjáépítése nemzeti feladatot képez.

Áldottak legyenek a kezek, melyek e megye feldúlt községeit ismét talpraállítják és örök dicsőség a nép derék fiainak, akik összehordják filléreiket e nagy honmentés érdekében! V. G.

HIREK.

Emléket hőseinknek!

Van valami a háborúban, ami még szomorúbb, mint a vereség, mint az égő falu, mint a gránát vagy a több sebtől vérző föld: a katonatemetés.

Van valami a háborúban, ami szegényteljesebb, mint a futás, mézárulás, zúzás-rombolás, pártoskodás s a léleknek árúbabocsátása: saját meghalt katonái véreinkről való megfélelkezés.

Csodálatos, hogy mi ezen szegényt alig érezzük, pedig már egy évnél több ideje, hogy a háború testvére: a halál egyre arat; hogy a föld egyre hasadozik és fogadja magába a halottakat; hogy a temető, ez a túlsúfolt város, a mult városa egyre népesebb lesz.

Igen, a temető egyre népesebb lesz . . . a mi temetőnk is. Már százával fekszenek benne a hideg, szóvalan katonák. Ha látom ezeket a katonasírokat, valami szokatlanul erős fájdalom vesz rajtam erőt. Tudja Isten, miért van az. Talán azért, mert bennük érzem saját véretem, mert

bennük érzem a közös emberi sorsot. Azonban úgy gondolom, hogy nemcsak ez az, ami annyira elszomorít: a sors vanitatum vanitas-át látom a sírjukon: egy kis fakeresztet látok ott, hol édig érő monumentumnak kellene állania, hogy díszeljen; dísztelen sírokat látok ott, hol a feledhetlenség és a halhatatlanság babérjának kellene zöldelnie; *német* feliratú sírokat látok ott, hol talpig magyarok alusszák örök álmukat . . .

Ha a temetőbe megyünk, hol egyik sír a másikat öleli, lehetetlen, hogy valami önkéntlenül előtörő szegényvér ne fogná el az arcunkat . . . A sírok olyan kopottak, olyan elhagyottak! . . . Visszatükröződik rajtuk a *megfélelkezés*. Mintha csak idegen országban, idegen világban, idegen ég alatt feküdnének ezek a sírok! Senki sem jön hozzájuk, senki . . . Távol tőlük a melegség tüze s aki hozzájuk jön, az is csak — halott.

Az őszi szélben hajladozó fák a feledésről, a hálatlanságról suttognak; az ezerféle suttogás zibongássá válik, melyből ez a refrén hallik: «Az élők megölnék, az élők elfelednek!»

Az egyik síron falevél játszadozik a szellővel. A kis fakeresztet ezek a betűk táncolnak: «Sigismund Kiss. Honv.-Reg. No. 22.» Ez egy *sádkely* sír felirata!

El erről a szomorú helyről! . . . S mégis valami vágy marasztal e szomorú katonasírok között. Mintha valami tartozásom volna. Nem is az enyém . . . valamennyiünké azokkal szemben, akik életükkel fizették meg biztonságunkat. Tartozás, melyről megfélelkeztünk. Csodálatos, hogy mi mindenről feledkezünk meg s még csodálatosabb, hogy mily hamar!

Emléket hőseinknek! Lehetetlen, hogy Sárosvármegye közönsége, Sárosvármegye székhelye — eltúrja azt a szégyenteljes képet, melyet temetőnk tár elénk.

Szerkesztőségünk ezennel gyűjtést indít az emlékalapra, mely hőseink közös sírját fogja megjelölni. Az adományokat lapunk kiadóhivatalába kérjük elküldeni. Kiadóhivatalunkban — Kósch Árpád könyvnyomdája és papírkereskedése — gyűjtőívét is nyitunk. Az adományokat hétről-hétre nyugtázzuk lapunk hasábjain.

Ecset és toll

Írta: *Kiss Géza.*

Évekig kellett hallgatnom erről a lírikusan bensőséges témáról, mert nagyon kevésé sejtetem: milyen sorsa lesz az ecsetnek és a tollnak? Pedig de szerettem volna írni két serdülő diákról, akik közül az egyik arról álmodott, hogy író lesz, a másik arról, hogy festőművész! És lett az egyikből tógátus, a másikból — mint a minap megtudtam — tűzértiszt.

Régóta nem hallottam hírt felőle, öt évig egyetlen egy sor frással nem kerestük fel egymást, de most, a harcok harcának második szeptemberében oly igéző színekkel feslett ki az eperjesi korzó pompás kis parkszigetjén az őszirózsa, hogy a festő nem győzte eléggé csodálni, milyen szerelmesen ölelkezik össze a lila a biborral, a rózsaszín a fehérrel, a poeta pedig merengve hallgatta, miről suttog egyik szírom a másiknak, — így aztán feltétlenül találkozunk kellett.

Könnyű volt egymásra ismerni, hiszen valamikor oly sokáig és oly sokszor voltunk együtt szívtestől-lelkestől egybeforva. Boldogan éreztük, — az akkori dolgokról beszélgetve — hogy habár az ajkunk köré kissé megkeseredett, gyakran elfanyarodó vonást ívelt is az Élet, a régi emlékektől nagyon jól esik felmelegedni a szívnek és ha tűzérköpeny vagy kálvini tóga simul is a vállunkra, az egyik most is épp úgy szereti az ecsetét, mint a másik a tollát.

Megint együtt üldögélünk kettesben egy meghitt szobácskában, csak hogy ez nem a diákkori. Ez magán viseli a megváltozott idők képét. Itt se hiányoznak a falról a festmények, de a foga-

son katonasapka-lomról, harcteret-gatja, hogy nem ott is táborilap-útrakészen; a sar-köszörülten várja,

Nem, ez nem ban? Néhány rec-odadobva egy h-de festékfoltos és azon nyurga ecse-ujjai egy alkotó egy tarka paletta, mely a maga szá-hogy egy művész a falon válatok, trait; a levegőbe átható szaga. Csú-rendszertelenség, d-erő, csírázó eszme-remény!

Szomorú volna gondolni erre a s-csak két ikertestv-rftani: az Algebra már nevetünk az egy ősi Kollégium-tevésén. Hiszen ar-elváltunk. Csak e-szárnyát annyi, d-erről beszél az a k-könyvecske, mely-jának harci benyor-Nem az eseményel-jegyzései ezek, han-aki megszokta, hog-a dolgokat, melyb-és azt nézze, ami n-ontos. Vannak itt, de az előtérben a-ahogy az esemény-a szívén-lelkén. Az-mészete, hogy az e-jellegzetes vonások-plasztikusabb kép-a-ségéről, mint ami e-ki: Egy csinos s-imént hantolták a-gyepellel, vadvirág-földi nyugszik ala-ez a két szó: Egy

Egyszer csak az-hogy megint álmod-Odakint ezalatt-a lelkünkre a jövőn-De mégsem lesz s-bele az éjszakába, reménység, hogy az ecset dicsősége-ismeréséért sem?!

Szinyei Mers-kintettel a reko-jával járó, mind-elfoglaltságára-péntek délelőtti-fogad.

Kitüntetések. mint Magyarország-egyleteinek védnök-zott hatáskörében-egészségügy körül-s-résétel a Vöröskere-a hadiékítménnyel-nyozta báró *Ghill*-Sándornénak; a V-*Kolossy* Bélánénak, *Aladárnénak*, *Liptl*-dornénak, *Fabry* E-báró *Ghillány* Sári

son katonasapkák álmodoznak az örök nyugalomról, harcteret megjárt csukaszürke bizonyítgatja, hogy nem diák már, aki itt lakik; itt is, ott is táborlap-csomagok, katonacsemegék, — útrakészen; a sarokban nehéz lovassági kard ki-köszörülten várja, mikor köti fel újra a gazdája...

Nem, ez nem a régi szoba! Mi is volt abban? Néhány recsegő ágy, az egyikre hanyagul odadobva egy háromhúros hegedű; festetlen, de festékfoltos és rémesen összefaragcsált asztal, azon nyurga ecsetek heverésznek, mint pihenő ujjai egy alkotó kéznek, köztük úgy terül el egy tarka paletta, mint egy nagy nyitott tenyér, mely a maga színes vérért adja a vászonnak, hogy egy művészlelek álma keljen tőle életre; a falon vázlatok, szénrajzok, tájkép, akt portrait; a levegőben a friss olajfesték mindent átható szaga. Csupa kiáltó rendtelenség, fiatalos rendszertelenség, de a lelkekben csupa szunnyadó erő, csírázó eszme és éber, csüggedetlen remény, remény!

Szomorú volna, ha nem tudnánk szeretettel gondolni erre a százszerű kis világra, amelyet csak két ikertestvér tudott némileg megszmorítani: az Algebra és a Geometria. Persze most már nevetünk azon is, mint ahogy mulatunk egy ősi Kollégium diáknépének sok-sok csínytevésén. Hiszen annyi nevetséges történet, mióta elváltunk. Csak ez az utolsó esztendő szegte szárnyát annyi, de annyi kacagásnak. Éppen erről beszél az a kapcsos, fekete fedelű jegyzőkönyvecske, mely az orosz üldözés hat hónapjának harci benyomásait vonultatja el előttünk. Nem az eseményeket, mert nem történetíró feljegyzései ezek, hanem egy műalkotó egyéniségé, aki megszokta, hogy abból a szemszögből nézze a dolgokat, melyből legélesebb a megvilágításuk, és azt nézze, ami művészi és emberi szempontból fontos. Vannak itt perspektívák az egész harcról, de az előtérben a szemlélődő egyén áll, úgy, ahogy az események fergetege keresztülrobbog a szíven-lelkén. Az egyént látjuk itt, akinek természet, hogy az emberi arc és alkat körvonalait jellegzetes vonásokkal domborítsa ki. Kelle plasztikusabb kép a magyar katonai nemességéről, mint ami ebből a pár sorból emelkedik ki: Egy csinos sírhalomnál állok meg — az imént hantolták a mieink —, be van borítva gyepvel, vadvirág is van rajta; talán valami földi nyugszik alatta? Nem. A kereszten csak ez a két szó: Egy orosz...

Egyszer csak azon kapjuk magunkat rajta, hogy megint álmodozunk. A további sorsunkról.

Odakint ezalatt leszál az esti homály, mint a lelkünk a jövő bizonytalanságának köde. De mégsem lesz sötét, mert csillagfény sugárzik bele az éjszakába, mint a lelkünk a ragyogó reménység, hogy nem lesz hiábavaló küzdeni az ecset dicsőségeért és talán, ... talán a toll elismeréséért sem?!

Szinyei Merse István főispán — tekintettel a rekonstrukció nagy munkájával járó, minden idejét igénybe vevő elfoglaltságára — magánfeleket csak péntek délelőttöként 10—12 óra között fogad.

Kitüntetések. Ferenc Salvator főherceg, mint Magyarország s Ausztria Vöröskereszt-egyleteinek védnök helyettese, Ófelsége átruházott hatáskörében a háború alatt a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemeik elismerésül a Vöröskereszt II. oszt. tiszteletjelményét a hadiékítménnyel együtt díjmentesen adományozta báró Ghillány Imrénének és Kősszeghy Sándornénak; a Vöröskereszt ezüst díszérmét Kolossy Bélánénak, Péchy Zsigmondnénak, Hedry Aladárnénak, Lípthay Bélánénak, Hodossy Sándornénak, Fábry Erzsébetnek, Péchy Annának, báró Ghillány Sárának, Kősszeghy Erzsébetnek,

Szepesházy Mártának, Ghillány Annának, Szinyei Merse Micinek, dr. Hodossy Gidánénak és Tahy Sassának.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Horovits Miksa adóhivatali ellenőrt a VIII. fizetési osztályba főellenőrre nevezte ki. A kinevezés a tisztviselői-kar s a társadalom egyik legkedveltebb tagját érte s osztatlan örömet szerez.

Kitüntetések. Ófelsége nevében Ófelsége Ferenc Salvator főherceg dr. Austerlitz Vilmosné önkéntes ápolónőnek, aki a mozgósítás óta a helybeli katonai kórházban érdemdús tevékenységet fejt ki, a Vöröskereszt ezüst díszérmét a hadiékítménnyel adományozta. — Ófelsége a király dr. Winter József főorvosnak, dr. Austerlitz Vilmos és dr. Katona Zoltán népfelkeltő orvosoknak, akik a helybeli csapatkórház vezetőorvosaként működnek, érdemeik elismerésül a Vöröskereszt II. oszt. tiszteletjelményét a hadiékítménnyel adományozta.

Erzsébet királyné halálának évfordulóját, szept. 10-ikét hagyományos kegyelettel ünnepeltük meg ezidén is városunkban. A hivatalos gyászistentisztelet délelőtt 9 órakor volt a róm. kath. templomban. A gyászistentiszteleten megjelentek a hatóságok.

Megnyitó-ünnepély. A Kollégiumban az új tanév szept. 19-ikén, vasárnap d. e. 11 órakor fog ünnepélyesen megnyitni. E megnyitó-ünnepélyre a Kollégium előljáróságát, valamint az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja a Kollégium igazgatósága.

A legszebb :: :: alkalmi

KÉPESLAPOK

4, 6, 8, 10, 12, 16, 18
és 20 filléres áron

KÖSCH ÁRPÁD

::: KÖNYVNYOMDÁJÁNAK :::
PAPIRÜZLETÉBEN KAPHATÓ!

Értesítés. Putschalkó Marianna zongoratanítónő a tanítást — az orsz. zeneakadémia tanterve szerint — szept. hó 1-jétől megkezdte, azonkívül külön magyarzene-órákat is vállal. Jelentkezni lehet lakásán (Fő-utca 37. sz.) d. u. 2—5-ig.

Bíróságaink köréből. A felsővízközi kir. járásbíró f. é. szeptember 14-ikével Felsővízközi közön megkezdte működését.

Az «Uránia» fényes műsorát misem igazolja jobban, mint az, hogy a közönség nagy érdeklődést tanúsít a hetenként sorakerülő darabokkal szemben. Az «Uránia» azzal akarja meghálálni a közönség pátfogását, hogy még egyszer bemutatja a «Reservista álmat», mely annak idején kedvező fogadtatásban részesült.

Pestmegye a kárpáti falvakért. Pest-Pilis-Solt-Kiskúnmegye törvényhatósága a háborúban feldúlt kárpáti falvak felépítésének költségeire a vármegye területére egyszázalékos külön pótdadót vetett ki.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

Borsodfalva. Borsodvármegye közönsége nagy szeretettel karolta fel azt az eszmét, hogy az ellenségdúlta Felsőmagyarországon felépítsék Borsodfalvát. A vármegye közönsége már eddig 125 ház felépítését biztosította. Az adakozás három csoportban történik. Az első csoportba tartoznak azok, akik maguk vállalják egy ház felépítését. A másodikba, akik tízenként vállalkoznak egy ház felépítésére, a harmadik csoport pedig a gyűjtési alap, amelyre mindenki adakozhatik a maga módja szerint. Az akció teljes sikerét biztosítja, hogy minden önálló község vagy körjegyzőség vállalja legalább egy ház építését.

Értesítés. Az eperjesi kereskedőtanonciskolába f. hó 14-ikén, kedden d. u. 4 órakor írjuk be a tanulókat és ugyanakkor tartjuk meg a javítóvizsgálatokat. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium rendelete értelmében felkérem a főnököket, hogy tanulóikat a beíratásra pontosan küldjék el. Minden tanuló pontosan meg kell iratni az iskolába, még akkor is, ha bevonult a főnök katonai szolgálatra; csak hogy ily esetben a már beírt tanuló — a főnök szóbeli vagy írásbeli kérésére — igazgató rövidebb, vagy hosszabb időre fölmentheti az iskola látogatásától. A 12 kor. tandíjat mindegyik tanuló a beíratás alkalmával köteles elhozni. Eperjes, 1915. szept. hó 9-ikén. Vöröss Sándor, igazgató.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-fiókegylet javára még a következő nemesszívű adományok folytak be f. hó 4—10-ikéig: 122 kor. 62 fill.: Sárosvm. Gazdák Szeszfinomító Szövetkezte; 50 kor.: Szinyei Merse István, szeptember óra; 22 kor. 50 fill.: Miniszteri kirendeltség tisztikara, szeptember óra; 20 kor.: Helinger Bernát katonakórházi élelmező; 12 kor. 75 fill.: EPERJESI LAPOK kiadóhiv. gyűjtőperselye; 10 kor.: Klefner Gyula; 5 kor. 48 fill.: Bártfai áll. elemi és polg. leányiskola tantestülete, amelyekért hálás köszönetet mond az elnökség.

«A Társaság.» A Nemzeti Áldozatkészség Szobráról közöl érdekes címképet A TÁRSASÁG legújabb száma, mely ezen a héten is folytatja Lázár István érdekes regényét. Novellát Sas Ede és Körmendi Viktor írtak az új számba, Dobay István pedig Magyarország és Törökország közös érdekeiről közöl személyes tapasztalatai alapján érdekes cikket. Több kisebb cikk mellett még Kiss Menyhért és Barsai Fehér Géza szép versei egészítik ki az új szám tartalmát. A TÁRSASÁG előfizetési ára egész évre 18, félévre 10, negyedévre 5 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

Vásáráthelyezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a Zemplénvármegye területéhez tartozó Tiszalucsz községben a július 13-ikára esett, de elmaradt országos állat- és kirakóvásár helyett szept. 7-ikén pótvásár tartassék.

Nyilvános köszönet. Vöröskereszt-kórházunk évfordulója alkalmából a kórház céljaira a következő adományokat kaptam: Szinyei Merse István 100 kor., Bánó Aladárné 20 kor. A kórház betegeinek nevében fogadják a nagylelkű adakozók hálás köszönetemet! Görgy Ernőné.

1100 koronát talált Leuchter Henrik kereskedő a folyó héten. Tulajdonosa a rendőrkapitányságnál átveheti.

NESTLÉ-FÉLE
CSECSEMŐK GYERMEKLISZT
gyermek és lábadozó legjobb tápláléka gyomor- és bélbetegségek után.
Mindenkor kapható.

Próbadozot és tanulósági orvosi könyvecskét a gyermeknevelésről teljesen díjtanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt-társaság, Wien I, Biberstrasse 3/U.

Adományok a Vöröskereszt-egylet részére. Legány Ilona áll. mintaóvónő gyűjtőívén 100 kor. És pedig: I. rész (1914. nov.): 560 kor.-t: adakoztak: Simon István és családja; 230 kor.-t: Veszeics Jenő és családja; 2 kor.-t: ifj. Amster Simonné, Kún Sándor és neje, Mihalidesz Lajosné, Spitzer Mórné, Raab János, Rosenblatt Manó; 150 kor.-t: Pukyné és leánykái; 1 kor.-t: Bittó Pál, Csontó Jánosné, L. I., Weiszlovits Miksa, Wildfeuer Ignác, Sturmán Pál; 50 fill.-t: Bilich Sanyi, Fleischer Zsófia, Gaáltestvérek, Rakovszky Ödönke; 20 fill.-t: Sziebert Rezsőke, Zsembery Ilonci; 10 fill.-t: Mucha Mácsi, Simkó Ionka. Össz. 30 kor. II. rész (1915. szept.): 9 kor.-t: L. I.; 5 kor.-t: Fatics Lajosné, Weiszlovits Miksáné; 4 kor.-t: Hertzka Simon; 2 kor.-t: Csatai Jánosné, Goldberger Samu, Halmi Edéné, Hartmann Albertné, Kleinert Jánosné, Kún Sándorné, Mikulik Lajosné, Rakovszky Elek, Spitzer Mórné, Veszeics Jenőné, Zimmermann Ósiásné; 1 kor.-t: Adler Mór, Balázs Józsefné, Bruck Sándor, Feczko János, Fleischer Gusztávné, Friedmann Bernát, Geöcze Ernőné, Kobilitz Frigyes, Krucsay Vincéné, Libay Miklósné, Lichtig Jakab, Neumann Vilmos, Rosenblatt Manóné, Rubin Hermanné, Sugáné (előbb Stegenáné), Tomasek Lajosné, Vári Józsefné, Weiszlovitsék kávéfőzőnője, Weisz Dávid, Wunsch Jánosné; 60 fill.-t: Stehr Irénke és Erzsike; 50 fill.-t: Gaál Katóka, Kovács Magda, Lútocska Jolán, Sziebert Rezsőke, Uhlig Mici; 40 fill.-t: Olejár Mártuska, ifj. Zombory Győző, Gottdiener Marci, Papp Albina és Sárika; 30 fill.-t: Birnbaum Vili. Össz. 70 kor. E szép lélekre valló gyűjtést köszönettel nyugtázza az elnökség.

Vízbe fultak. Szept. hó 5-ikén éjfél tájban lakodalomról ment hazafelé Poticsni Jánosné férjével és öt éves keresztányával. Majd a sötét Fürdő-utcába értek. A Keil-féle sajtgyár mellett levő hídon át akartak menni. A sötétség miatt utat tévesztettek és beleestek a malomárokba. Az asszonynak sikerült megmenekülnie, de a kisleányt elsodorta az ár: vízbe fult. A kisleány hulláját csak négy nap múlva lelték meg a Tarca-folyóban, a vágóhíd környékén. A következő nap ismét elnyeltek egy áldozatot a malomárok habjai. Szecs András gazdasági-szövetkezeti szolga ittas állapotban a zsilip-sornál hazafelé haladt. Itten történt vele a katasztrófa. Beleesett szintén a malomárokba és belefult. A hullát a vilánytelepi turbina felett, a vasrács mellett húzták ki.

Nincsen jobb szájpoloszer

Ára: nagy üveg 2.- k, kis üveg 1.20 k.

Köszönet és nyugtázás. Bártfa-gyógyfürdő igazgatósága az elmúlt fürdőidényben a Vöröskereszt javára fényes anyagi és erkölcsi sikerrel záródó hangversenyt rendezett. A hangverseny tiszta jövedelmét, 201 kor. 59 fill.-t már átvettük. Dr. Kádas Miklós főszolgabíró gyűjtőívén a következő adományok érkeztek hozzánk:

A héthársi Szt.-Antal-perselye 3 kor., Brühl Menyhért 3 kor., Fischer Mór 2 kor., Neid Áron 4 kor., Baumöhl Samu 1 kor., dr. Kádas Miklós 3 kor., Piller Géza 2 kor., Fischgrund 1 kor., Krajczér Endre 1 kor., Herbach M.-né 2 kor., Fedák György (Décső) 1 kor., Ábrahám Izrael 1 kor., Steinbacher János 2 kor., Sarlay Sándor 1 kor., Vitovics Mihályné 1 kor., öz. Kossik Istvánné 1 kor., dr. Moskovics Ignác 2 kor., öz. Grosswirth Fülöpne 1 kor., Grosswirth Samu 1 kor. Összesen 33 kor. Mindez adományok átvételét hálás köszönettel nyugtázzuk. A Sárosvármegyei Vöröskereszt-választmány elnöksége.

Hiába keres,

sehol sem talál jobb
s olcsóbb, a táborba
küldendő csomagokra
egyedül alkalmas

**vízmentes
csomagolópapírost,**

mint

Kósch Árpád

könyvnyomdai műintézet ::
papír- és írószerraktárának
üzletében :: Eperjesen.

Nyilvános nyugtázás. Az orosz betörés sújtotta sárosvármegyei lakosok javára adományoztak: Kiskúnfélegyháza város jóléti bizottsága adománya 600 kor., a miniszteri kirendeltség tisztviselőinek adománya szeptember hóra 22 kor. 50 fill., Takács Menyhért adománya Kassa 200 kor., Sztankahermány község gyűjtésének 78 kor.-ra való kiegészítéseért 20 kor. 60 fill., Sebessalgó község gyűjtése, befizette Jurasek János bíró 22 kor. 70 fill., Gyurcsina Antónia lukói postamesternek gyűjtése 9 kor., Dobó Árpád végpatrii gör. kath. lelkész gyűjtése 10 kor., Podleszny Etelka felsőszabadosi tanítónő gyűjtése 12 kor., dr. Absolon Ede lénártói r.k. lelkész gyűjtése 18 kor. 20 fill., a m. kir. 11. honvédpótzászlóalj tisztikarának adománya 800 kor., Abaujtornavármegye közönségének adománya 150 kor.; összesen 1865 kor. Az eddig kimutatott gyűjtés 84,136 kor. 74 fill. Összesen 86,001 kor. 74 fill.

A leipzig-i őszi vásár látogatásának megkönnyítése. A kassai kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a szász királyi belügym. a lipcsei őszi vásár osztrák és magyar látogatói számára könnyítéseket léptetett életbe. Nevezetesen a magyar és osztrák állampolgárok részére, akik a vásárt meglátogatni

óhajtják, aug. 25-ikétől szept. 15-ikéig a szabályszerű útlevelel kívül elegendő valamelyik osztrák vagy magyar kamarának igazolványa. A látogatás megkönnyítése céljából egyéb kedvezmények is biztosítottak, nevezetesen azok a német szövetséges államok, amelyek államvasúttal bírnak, a II. és III. osztályokban félárú jegyeket, továbbá a kiállítási tárgyaknak Leipzigból díjtalanul való visszaszállítását engedélyezték. Ezenkívül a városi tanács a tulajdonát képező két épületben 50%-os engedményt adott a térdíjakból, a lipcsei szállodások pedig megtartották a rendes árakat a vásár tartamára is.

Használjunk postai hadisegély-bélyeget!

TANÜGY.

Tanoncok beiskoláztatása. A vall. és közokt.-ü. miniszter az iparos- és kereskedő-tanoncok beiskoláztatására nézve a jelen tanévre vonatkozólag külön részletes intézkedést adott ki. Eszerint az iparos- és kereskedő-tanonciskolákban a tanításnak szept. 15-ikén kell megkezdődnie. A szerződéses viszonyban álló összes iparos- és kereskedő-tanoncok tartoznak beiratkozni az iskolába, tehát azok a tanoncok is, akik a múlt tanévben felmentést kaptak, kivéve ha időközben felszabadultak, vagy hadbavonultak. A jelen tanévre a tanonciskola látogatása alól való felmentést az iskola igazgatójánál kell kérelmezni, és pedig ha a nélkülözhetlenség máris fennáll, akkor a beiratások alkalmával. A felmentés azonban csak rövidebb-hosszabb időre adható meg, a körülmények által indokolt időtartamra, egyszerre azonban legfeljebb egy fél tanévre, az ily felmentés azonban megújítható. Kétes esetekben az isk. igazgatók személyesen meggyőződnek a körülményekről vagy pedig kikérik az iparhatóság véleményét is. Azonban az iparhatóság vagy a kerületi iparfelügyelő felhívására a felmentést feltétlenül meg kell adni. Mindazonáltal ügyelni kell arra, hogy indokolatlan felmentés ne forduljon elő, nehogy ezáltal a tanulmányi rend veszélyeztessék és az iparukban nem mellőzhetlen tanoncok jövőjükre annyira fontos oktatásban veszteséget szenvedjenek. A beiratások során előterjesztett kérelmek ügyében az isk. igazgatóknak azonnal kell intézkedniök, hogy a beiskoláztatható tanoncok létszáma alapján a tanulmányi kereteket megállapíthassák, a tanítás szabályszerűen eszközölhető legyen és erről az iskolai felsőbb hatóságok haladéktalanul tájékoztattassanak. A tanévközi felmentésekről az isk. igazgatók háromhavonként tesznek a kir. tanfelügyelőségnek jelentést. A tantestületnek a tanulmányi időnek úgy tanítási, mint nevelői szempontból való minél eredményesebb felhasználása mellett, az év folyamán a jelentősebb alkalmakat (pl. győzedelmes nagy csaták) meg kell ragadniok a tanulók történelmi tájékozottságának megerősítésére s az összetartozás érzésének és a hazafias érzelmek mélyítésére. Továbbá, hogy a jelen viszonyok között a tanoncok nevelésére, földrajzi, történelmi, egészségügyi ismereteik gyarapítására, jelesebb irodalmi művek ismertetésére, katonai rendgyakorlatok, nemesen szórakoztató játékok megkedveltetésére a tanítási órákon kívül is alkalom nyújtassék, a vall. és közokt.-ü. miniszter megengedte, hogy a múltban működött tanonciskolai ifjúsági egyesületek (vasár- és ünnepnap délutáni összejövetelek, tanoncotthon) működésüket a folyó tanévben is megkezdhesék. Ha az egyesület vezetőjének nevelői tevékenységét nagyobb számú tanulóra kiterjeszteni sikerül, s működése is eredményesnek bizonyul, úgy részére a miniszter a tanév befejeztével megfelelő tiszteletdíjat fog engedélyezni.

Köszönet
bártfai áll. gimn. lához történt áth iparostanonciskola tisztségéről lemor felügyelője neki a ben több éven át ményes működés niszter nevében a vánította.

Tanintézet
tetése. Miután a viszonyok folytán visszamaradás állo ban ezidőszertint ta sem elégségesek tűzifaszükségletnek közokt.-ü. miniszte zeteknél is a hiva a legközelebbi füt tüzelésre való átté nem volna, legalá lehetőségig való ke

Fémek hadi
héthársi áll. isk. ig 500 gramm ólom hadicélra ajánlotta lőséghez juttatta. mennyiséget illetéke gett a városi rendőr

Felelős szerkesztő :
Dvortsák Győző.

Mérleg-
képes könyv
valamint rak
hivata
kere
Szeszfinomít

Arjegyzékek,
kok, értesítők,
könyvek, cz
papírok, rek
pénzeslevél
utalványok

KÓ

Díszművek,
sorok, táncz
és esketési
hivatalok, ta
nyomatványo
színű,

Köszönet nyilvánítása. *Oross József* bártfai áll. gimn. tanár a győri áll. főreáliskolához történt áthelyeztetése folytán a bártfai iparostanonciskolai felügyelőbizottsági elnöki tisztségéről lemondván, vármegyénk kir. tanfelügyelője neki az iparostanonciskola érdekében több éven át kifejtett ügybuzgó és eredményes működéséért a vall.- és közokt.-ü. miniszter nevében a legmelegebb köszönetét nyilvánította.

Tanintézeteknek köszönnel való fűtetése. Miután a háborúból támadt rendkívüli viszonyok folytán a tűzifatermelés terén nagy visszamaradás állott elő, úgy hogy az országban ezidőszert található tűzifakészletek korántsem elégségesek a bekövetkező őszi és téli tűzifaszükségletnek kielégítésére, a vall.- és közokt.-ü. miniszter elrendelte, hogy a tanintézeteknél is a hivatalos jellegű tűzifafogyasztás a legközelebbi fűtési időszak beálltával a széntüzelésre való áttéréssel, ha pedig ez lehetséges nem volna, legalább a tűzifaszükségletnek a lehetőségig való korlátozásával mérsékeltessek.

Fémek hadicélra. Özv. *Kubányi Lajosné* héthársi áll. isk. ig. tanítónő mintegy 15 kiló 500 gramm ólom- és rézanyag-gyűjteményét hadicélra ajánlotta fel és azt a kir. tanfelügyelőséghez juttatta. A tanfelügyelőség a fémmennyiséget illetékes helyre való továbbítása végett a városi rendőrkapitányi hivatalnak adta át.

Felelős szerkesztő: *Kiadótulajdonosok: Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.*

Mérleg-könyvelő ::: lehetőleg képes **könyvelő** szeszszakmából, valamint **raktárnok** és **hivatalszolga** kerestetik **Szeszfőnömnél Eperjesen.**

Vasúti menetrend.
Érvényes 1915. évi július hó 1-jétől.

Kassa—Eperjes—Orló.

Kassa	ind.	r. 4 ⁰³	d. 12 ⁴⁰	e. 6 ²⁶
Hernádtihany	"	"	" 12 ⁴⁹	"
Hernádszentistván	"	4 ¹⁶	" 12 ⁵⁹	6 ⁵⁵
Terebő	"	"	" 1 ⁰⁸	"
Abos	érk.	4 ²⁵	" 1 ¹³	7 ¹⁵
Abos	ind.	4 ⁵⁹	" 1 ¹⁵	7 ³⁵
Eperjes	érk.	5 ²⁴	" 1 ⁴⁰	8 ³¹
Eperjes	ind.	6 ¹⁵	" 1 ⁵⁵	10 ⁰¹
Nagysáros	"	6 ³⁶	" 2 ¹²	10 ³⁴
Kisszeben	"	7 ²⁵	" 2 ⁴³	11 ²⁵
Héthárs	érk.	7 ⁵⁵	" 3 ⁰⁵	11 ⁵⁸
Héthárs	ind.	8 ¹⁷	" 3 ¹⁰	12 ¹⁷
Pusztamező	"	8 ⁵⁵	" 3 ³⁹	1 ¹⁵
Orló	érk.	9 ¹⁵	" 3 ⁵⁵	1 ³⁵

Orló—Eperjes—Kassa.

Orló	ind.	r. —	e. 3 ⁵⁶	du. 1 ¹⁰	e. 7 ⁵⁰
Pusztamező	"	"	4 ²⁸	" 1 ³⁰	7 ⁵⁶
Héthárs	érk.	"	5 ⁰⁴	" 1 ⁵⁵	8 ³⁶
Héthárs	ind.	"	5 ²⁰	" 2 ¹⁵	8 ⁴⁷
Kisszeben	"	r. 6 ⁰³	" 2 ⁵⁰	" 9 ¹⁵	
Nagysáros	"	"	6 ⁴³	" 3 ¹⁵	9 ³⁸
Eperjes	érk.	"	7 ⁰⁴	" 3 ³⁰	9 ⁵⁰
Eperjes	ind.	6 ²⁰	" 8 ³⁴	" 3 ⁵⁵	10 ²⁵
Abos	érk.	6 ⁴⁶	" 9 ³⁰	" 4 ²²	10 ⁵¹
Abos	ind.	7 ¹⁸	" 9 ⁴²	" 4 ²⁵	11 ¹⁶
Terebő	"	7 ²²	" —	" —	11 ²¹
H.-Szentistv.	"	7 ³⁰	de. 10 ⁰⁵	" —	11 ²⁸
Hernádtih.	"	7 ³⁶	" —	" —	11 ³⁵
Kassa	érk.	7 ⁴¹	" 10 ²⁵	" 4 ⁴⁷	11 ⁴⁰
Budapest	érk. du.	2 ²⁰	e. 8 ⁵⁰	e. 10 ⁴⁰	r. 8 ¹⁵
Zsolna	érk.	e. 6 ¹⁰	e. 6 ¹⁰	e. 5 ⁵⁴	d. 12 ⁰²
Zsolna	ind.	e. 9 ²⁷	e. 9 ²⁷	r. 6 ⁵³	du. 12 ²⁷
Bécs	érk.	r. 7 ⁵⁰	r. 7 ⁵⁰	du. 5 ⁴⁰	e. 6 ²⁰

A vasúti számmal nyomtatott óraszám gyorsvonatot jelent.
A Kassáról este 6 ó. 26 p.-kor induló és az Orlóra éjjel 3 ó. 56 p.-kor induló postavonatok csak igazolvány előmutatása ellenében használhatók.

Eperjes—Bártfa.

Eperjes	ind.	r. 5 ⁴⁰	d. u. 1 ⁵⁰	e. 9 ⁰⁵
Sebeskelle mes	"	5 ⁵⁰	" 1 ⁵⁹	9 ¹⁵
Alsósebes	"	5 ⁵⁷	" 2 ⁰⁵	9 ²¹
Kapi	"	6 ⁰⁸	" 2 ¹⁵	9 ³³
Fulyán	"	6 ¹²	" 2 ²⁰	9 ³⁷
Töltszék	"	6 ²⁰	" 2 ²⁷	9 ⁴⁵
Deméte	"	6 ²⁴	" 2 ³⁰	9 ⁴⁹
Magyarraszlavicza	"	6 ⁴⁷	" 2 ⁵¹	10 ⁰⁷
Oszikó	"	6 ⁵⁷	" 2 ⁵⁸	10 ¹⁴
Hertnek	"	7 ²⁰	" 3 ¹⁸	10 ³⁸
Kolossó	"	7 ³⁹	" 3 ²⁹	10 ⁴⁴
Bártfa	érk.	7 ⁵⁰	" 3 ⁴⁰	10 ⁵⁵

Bártfa—Eperjes.

Bártfa	ind.	r. 5 ⁴⁵	d. u. 1 ⁵⁰	e. 8 ⁰⁰
Kolossó	"	5 ⁵⁷	" 2 ⁰²	8 ¹²
Hertnek	"	6 ¹⁵	" 2 ¹⁹	8 ³⁴
Oszikó	"	6 ²⁹	" 2 ³³	8 ⁴⁹
Magyarraszlavicza	"	6 ³⁸	" 2 ⁴⁴	9 ⁰²
Deméte	"	6 ⁵²	" 2 ⁵⁸	9 ¹⁶
Töltszék	"	6 ⁵⁶	" 3 ⁰²	9 ²⁰
Fulyán	"	7 ⁰³	" 3 ⁰⁸	9 ²⁶
Kapi	"	7 ⁰⁸	" 3 ¹⁴	9 ³²
Alsósebes	"	7 ¹⁸	" 3 ²⁴	9 ⁴²
Sebeskelle mes	"	7 ²⁵	" 3 ³¹	9 ⁴⁹
Eperjes	érk.	7 ³⁴	" 3 ⁴⁰	9 ⁵⁸

NYILTÉR.
Mához egy hétre!
□ Újra láthatja □
az idény legmeghatóbb háborús filmjét ::: az
Uránia-Mozgóban:
□ **EGY REZERVISTA** □
□ **ÁLMA** □
ZIEHRER teljes zenekísérettel.

Ezen előadások jövedelmének 10%-a a kárpáti falvakban épülő iskolák egyikére adatik. :::

Joghallgató
állandó, délutáni, esetleg egésznapos foglalkozást keres.
Bővebbet a kiadóhivatal.

Árjegyzékek, üzleti számlák, levélpapírok, borítékok, értesítő- s intőlevelek, címkek, bárczák, üzleti könyvek, cégkártyák, levelezőlapok, csomagoló-papírok, reklámczédulák, falragaszok, árúkönyvek, pénzeslevélborítékok, váltóürlapok, zárszámadások, utalványok stb., cégnyomással, több színben is.

Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, rovatos üzleti könyvek - Ugyvédek részére mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények és szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb. Ezek előállításához legújabb betűanyag. Nagy klisé-készlet. Villamos- és benzinmotorerő-berendezés.

□ **KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZET** □
KÖSCH ÁRPÁD :: EPERJES
□ **PAPIR- ÉS ÍRÓSZER-RAKTÁR** □

Díszművek, hetilapok, folyóiratok, meghívók, műsorok, táncrendek, étlapok, szinlapok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak részére szükséges nyomtatványok izléses és pontos előállítására több- színű, valamint másolónyomással is. :::

Egyházi, tanügyi, közigazgatási s más hivatalos nyomtatványok raktára. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva. Háztartási könyvek. Költségvetések — készítenő nyomtatványokról — postafordultával. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk. • Előfizetések felvétele bármely hírlapra.

ŐSZI VETÉSHEZ

üszök és varjú kártevéséi ellen biztosan védekezhetik a földbirtokos a 8 év óta kitünően bevált

CORBIN

magcsávázószer alkalmazásával. A közelgő őszi vetéseknél nélkülözhetetlen annyival is inkább, mert rézgalic nem kapható. Kiváló eredmények, bizonyítványok! Nem befolyásolja a mag csírázását! **Egyszerű alkalmazás! Olcsóbb, mint a kékkő.** Nagyszerűen bevált búza, zab, rozs, tölgyem, répmag, árpa, kender, konyhavetemény, kukorica stb. csávázásánál. Próbálja meg saját érdekében! **Bizonyítványmásolatokat, használati utasítást és árajánlatot azonnal küld:**

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára, Újpest,

valamint a főelárúító:

FRIEDMANN MIKSA, EPERJES.

P. IV. 1194/6—1915. sz.

Hirdetés.

Eperjes szab. kir. város részére a létesítendő „Erzsébet-kórház céljára az eperjesi 887. és 1038. sz. tjkvekben foglalt 1282/a. és 1283/b. hr. számú ingatlanokból kisajátítandó területekre nézve a kártalanítási eljárás elrendelvé, az eperjesi kir. törvényszék annak megkezdésére tárgyalási határnapul **1915. évi október hó 4. napjának d. e. 10 óráját** a kir. törvényszéki épület II. emeleti 2. ajtószámú helyiségébe kitézte és az elhalt Mandics Ede egyik telekkönyvi tulajdonosnak ismert örökösain kívül netán létező ismeretlen örököséi részére ügygondnokul dr. Kelemen Béla eperjesi ügyvédet kinevezte.

Az összes érdekeltek felhivatnak, hogy a kitűzött tárgyaláson annál is inkább jelenjenek meg, mert a tárgyalásról való elmaradásuk miatt igazolásnak helye nincs és elmaradásuk a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja.

Az eperjesi kir. törvényszék Eperjesen, 1915. évi augusztus hó 28. napján.

Ujházy s. k.,
kir. törvényszéki bír.

A kiadmány hitelül: Krausz, I. sz. irodaközéző.

SCHULZ

Gőztéglagyarak r.-t. Szucsány
fagy- és viharálló
vörös tetőcserepei

legkiválóbb minőségben (10 évi jótállással)
kaphatók

ÚJVÁRI BÉLA és TÁRSÁNÁL
Eperjes, Szebeni-út 6.

Cséplést

és mindennemű

gazdasági gépjavitást

elvégeztetve gyorsan és pontosan elkészít

Juresik József

gőzcséplőgéptulajdonos ::: gépjavitóműhely

Eperjes, Csatorna-utca
(Pénzügyigazgatósággal szemben).

Steckenpferd- liliomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepőlő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomtatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 koronáért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertüzetekben stb.
Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fillér egy tubus). Kitűnő szer női kezek gondozására.

Árverési hirdetmény.

AZ EPERJESI BANKEGYLET

részéről közhírré tétetik, miszerint a nála elzálogosított és f. évi január hó 31-ig bezárólag lejárt ékszer- és egyéb tárgyakból álló kézirizalogok

1915. évi november hó 8-ikán

reggeli 9 órakor az intézet helyiségében, az alapszabályok értelmében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak. Ezen zálogok az árverés napjáig az illető felek által rendezhetők. Rendezések az árverés napján el nem fogadtnak.

Eperjes, 1915. szeptember 10 :: Az Eperjesi Bankegylet igazgatósága.

Nagyszerűen bevált a harcúterén küzdőknek és általában mindenkinél mint legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, közvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. eseteiben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capsici compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K -80, 1'40, 2'--.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I, Elisabethstr. 5.
Hasonlóképpen kaphatók.

A miskolczi "KRISTÁLY" vegytisztító-, ruhafestő- és gőzmosógárban

□ egy képzett □

kelmefestősegéd

azonnal felvétetik.

:: :: Ajánlatok :: ::

a gyár igazgatóságához Miskolcra intézendők.

HALTENBERGER BÉLA □ KASSA.

:: RUHAFESTŐ-, ::

VEGYTISZTÍTÓ- ÉS

GŐZMOSÓGYÁR.

■ ÁTVÉTELI ÜZLET ■

EPERJESEN FŐ-U.

23. SZÁM ALATT.

Amennyiben a gyár jelenleg
□ is teljes üzemben van, □
ruhák, egyenruhák, függönyök stb.

most is a rendes módon
festetnek és tisztítatnak.

Gallér- és kezelőtisztítás
a szokott szép kivitelben.

Gyászesetben ruhák festése feketére.

ER

Előfizetési
Egész évre
Félévre . .
Negyedévre . .

Hirdetési díj: Egy
példány egyszeri
15 f. Közlemények

Vöröskereszt

A sárosme
készségének,
nak, nemes szí
Vöröskereszt-
tötte be áldásos

Lapunk ma
választmány é
nek képét, m
szeretet ama m
kereszt-kórház
az emberszeret
fejlesztését elős

Hihetetlen a
az a kitartás, ar
legszebb erényt

Sa szeretet e
adományért es
hogy az ő vend
nek puha, mele

Megtagadha
dalom? — Igaz,
nagy áldozatot
De lehet-e az á
arányban álljon
a küzdők miére

Bármily hat
zatunk, még
övéknek.

Sohase lát

Ilyen anyá

Húsz évve

A te kezec

Sohase lát

A kopott z

Mintha a t

A homloká

És mindig

Ha kezem

Sötét hajar

A te kezec

„UR

Ezt a film

minde

en